

ที่ มท 0307.1 / ว 1953

กรมการปกครอง

ถนนอภัยวงศ์ กทม. 10200

23 กันยายน 2547

เรื่อง พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 และอนุบัญญัติที่ออกตามความแห่ง
พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. สำเนาพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547
  2. สำเนาอนุบัญญัติที่ออกตามความแห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 จำนวน 6 เรื่อง
  3. สำเนานหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0503/6963 และ ที่ นร 0503/6964 ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2547
  4. บทสรุปย่อและแนวทางปฏิบัติกรณีการดำเนินการเกี่ยวกับความผิดที่เป็นคดีพิเศษ

ด้วยกรมการปกครองได้รับแจ้งจาก กรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรมว่า คณะกรรมการคดีพิเศษ หรือ กคพ. ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และกระทรวงยุติธรรม ได้จัดทำ อนุบัญญัติที่ออกตามความพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 เสร็จแล้วรวม 6 เรื่อง และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษามีผลใช้บังคับแล้ว ซึ่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 และอนุบัญญัติที่ออกตามความแห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีบทบัญญัติและข้อบัญญัติอันสำคัญหลาย ประการเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ ภารกิจ การปฏิบัติราชการ และการประสานราชการร่วมกันระหว่างส่วน ราชการ และหน่วยงานต่าง ๆ ของกรมสอบสวนคดีพิเศษรายละเอียดตามสำเนา พระราชบัญญัติ การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 และอนุบัญญัติที่ส่งมาพร้อมนี้ เพื่อพิจารณาดำเนินการในส่วนที่ เกี่ยวข้อง ต่อไป

กรมการปกครองพิจารณาเห็นว่าพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 และอนุบัญญัติที่ออกตามความแห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 เป็นเรื่องของการ กำหนด อำนาจหน้าที่และสิทธิของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษและเจ้าหน้าที่สอบสวนคดีพิเศษเพื่อ

/ ใช้เป็นแนว...

ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมสอบสวนคดีพิเศษและกำหนดแนวทางปฏิบัติกรณีที่พนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสืบสวนสอบสวนที่รับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษคดีพิเศษหรือเมื่อกรมสอบสวนคดีพิเศษแจ้งให้ทราบว่าคดีนั้นเป็นคดีพิเศษตามมติของคณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.) ซึ่งจากสภาพบังคับของพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษและอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้องจะทำให้อำนาจของพนักงานสอบสวนและเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสืบสวนสอบสวนที่รับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษคดีนั้นไว้ รวมถึงอำนาจการเข้าควบคุมการสอบสวนของผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. 2523 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2536 ข้อ 12.4, 12.5 และ 12.6 ตามลำดับ จะหมดสิ้นไปเมื่อได้มีการส่งมอบสำนวนการสอบสวนให้กรมสอบสวนคดีพิเศษ ดังนั้นเพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับบทบัญญัติดังกล่าวกรมการปกครองจึงได้จัดทำบทสรุปย่อและแนวทางปฏิบัติกรณีการดำเนินการเกี่ยวกับความผิดที่เป็นคดีพิเศษเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

สุจริต ปัจฉิมนันท์

(นายสุจริต ปัจฉิมนันท์)

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักการสอบสวนและนิติการ

ส่วนการสอบสวนคดีอาญา

โทร. 0-2356-9554

โทรสาร 0-2356-9560

บทสรุปย่อและแนวทางปฏิบัติ

กรณีการดำเนินการเกี่ยวกับความผิดที่เป็นคดีพิเศษ

ตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547

และอนุบัญญัติที่ออกตามความแห่งพระราชบัญญัตินี้

1. ความหมายของคดีพิเศษ

หมายความว่า คดีความผิดอาญาดังต่อไปนี้

1.1 ความผิดที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ จำนวน 22 ประเภท คือ

- (1) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน
- (2) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้า
- (3) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์
- (4) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจ

หลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์

- (5) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการเล่นแชร์ ที่มีสมาชิกวงแชร์
- (6) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน
- (7) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อ

หน่วยงานของรัฐ

- (8) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแบบผังภูมิของวงจรรวม
- (9) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค
- (10) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องหมายการค้า
- (11) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา
- (12) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่

ผลิตในราชอาณาจักร

- (13) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน
- (14) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย
- (15) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชน จำกัด
- (16) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
- (17) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
- (18) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์
- (19) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน

(20) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพ
สิ่งแวดล้อม

(21) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตร

(22) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

1.2 ความผิดทางอาญาที่กำหนดในกฎกระทรวงยุติธรรม โดยการเสนอแนะของ
คณะกรรมการคดีพิเศษ (คณะกรรมการสอบสวนคดีพิเศษ) โดยคดีความผิดทางอาญาตามกฎหมายนั้น
จะต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้

(1) คดีความผิดทางอาญาที่มีความซับซ้อน จำเป็นต้องใช้วิธีการสืบสวน
สอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานเป็นพิเศษ

(2) คดีความผิดทางอาญาที่มีหรืออาจมีผลกระทบต่อความสงบ
เรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือ
ระบบเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ

(3) คดีความผิดทางอาญาที่มีลักษณะเป็นการกระทำความผิดข้ามชาติที่
สำคัญ หรือเป็นการกระทำขององค์กรอาชญากรรม หรือ

(4) คดีความผิดทางอาญาที่มีผู้ทรงอิทธิพลที่สำคัญเป็นตัวการ ผู้ใช้หรือ
ผู้สนับสนุน

ทั้งนี้ ให้ดูรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดที่คณะกรรมการสอบสวน
คดีพิเศษกำหนดในบัญชีท้ายประกาศ คณะกรรมการสอบสวนคดีพิเศษออกตามความใน มาตรา 21
วรรคหนึ่ง (1)

1.3 ความผิดทางอาญาทั่วไป เมื่อ คณะกรรมการสอบสวนคดีพิเศษ มีมติด้วยคะแนน
เสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ให้คดีความผิดดังกล่าวเป็นคดีพิเศษ

1.4 ในคดีที่มีการกระทำอันเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบทและบทใดบทหนึ่ง
จะต้องดำเนินการโดยพนักงานสอบสวนคดีพิเศษตามพระราชบัญญัตินี้ หรือคดีที่มีการกระทำ
ความผิดหลายเรื่องต่อเนื่องหรือเกี่ยวพันกัน และความผิดเรื่องใดเรื่องหนึ่งจะต้องดำเนินการโดย
พนักงานสอบสวนคดีพิเศษตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจสืบสวน
สอบสวนสำหรับความผิดบทอื่นหรือเรื่องอื่นด้วย และให้ถือว่าคดีดังกล่าวเป็นคดีพิเศษ

1.5 ให้ความผิดเกี่ยวกับการเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน กระทำความผิดที่ถือ
เป็นคดีพิเศษนี้ด้วย

2. การประสานการปฏิบัติงานป้องกันและปรามปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับคดีพิเศษ

2.1 กรณีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษในการกระทำความผิดอาญาอันเป็นคดีพิเศษ ตามที่กำหนดไว้ ต่อพนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสืบสวนของหน่วยงานอื่นของรัฐให้ ดำเนินการรับคำร้องทุกข์ คำกล่าวโทษและสามารถดำเนินการสืบสวนสอบสวนและดำเนินการอื่นใด จนกว่าจะมีการส่งมอบสำนวนการสืบสวนสอบสวน

2.2 ให้พนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสืบสวนสอบสวนของหน่วยงานอื่น ของรัฐ ที่ได้รับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษคดีความผิดอาญาอันเป็นคดีพิเศษส่งมอบสำนวนการ สืบสวนสอบสวนให้กรมสอบสวนคดีพิเศษ ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่มีการรับคำร้องทุกข์หรือคำ กกล่าวโทษ แล้วแต่กรณี

2.3 กรณีที่พนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสืบสวนสอบสวนของหน่วยงาน อื่นของรัฐได้รับแจ้งจากกรมสอบสวนคดีพิเศษว่าคณะกรรมการสอบสวนคดีพิเศษมีมติให้คดีที่อยู่ใน ความรับผิดชอบนั้นเป็นคดีพิเศษที่อยู่ในอำนาจของกรมสอบสวนคดีพิเศษให้พนักงานสอบสวนหรือ เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสืบสวนสอบสวนของหน่วยงานของรัฐนั้น ส่งมอบสำนวนการสืบสวนสอบสวนให้ กรมสอบสวนคดีพิเศษภายในระยะเวลา 3 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

2.4 พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ อาจหารือเกี่ยวกับรายละเอียดการดำเนินการที่ได้ ดำเนินการไปแล้วกับพนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสืบสวนสอบสวนของหน่วยงานของรัฐ ที่รับผิดชอบก่อนส่งสำนวน

2.5 ก่อนส่งสำนวนการสอบสวนคดีพิเศษให้กรมสอบสวนคดีพิเศษ พนักงานสอบสวน หรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสืบสวนสอบสวนของหน่วยงานอื่นของรัฐจะจัดการให้มีการควบคุม การขัง การปล่อยชั่วคราว การเก็บรักษาของกลาง และการดำเนินการอื่นใดที่จำเป็นต่อไปจนกว่าจะได้มีการ ส่งมอบ แต่ถ้ามีการฝากขังจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนไม่น้อยกว่า 3 วันก่อนครบกำหนดฝากขัง ครั้งต่อไป

2.6 พนักงานสอบสวนคดีพิเศษอาจประสานขอความร่วมมือในกรณีที่มีความจำเป็น เรื่องการจับ การค้น การควบคุม การขัง การปล่อยตัวชั่วคราว การเปรียบเทียบปรับ การตรวจ สถานที่เกิดเหตุ การตรวจทางนิติวิทยาศาสตร์ การเก็บรักษา หรือจัดการของกลาง การสืบสวน สอบสวน หรือการดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีพิเศษ และไม่สามารถดำเนินการเองได้ โดยลำพัง ก็ให้พนักงานสอบสวนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสืบสวน สอบสวนของหน่วยงานอื่นของรัฐให้ความร่วมมือตามที่ได้รับการร้องขอด้วย

2.7 ให้พนักงานสอบสวนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ สืบสวนสอบสวนของหน่วยงานอื่นของรัฐ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่นของรัฐให้ความร่วมมือ ในการสนับสนุนแลกเปลี่ยนข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองดูแล รวมถึงการเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสาร โดยตรง หรือการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสาร หรือความร่วมมือในการสนับสนุนอื่นใดเพื่อใช้ในการสืบสวน สอบสวน หรือป้องกันปราบปรามการกระทำความผิดอาญาที่เป็นคดีพิเศษ ตามที่ได้รับคำร้องขอจาก กรมสอบสวนคดีพิเศษ

2.8 ให้หน่วยงานของรัฐให้การสนับสนุนการดำเนินการที่เกี่ยวกับคดีพิเศษ ในเรื่อง การสนธิกำลัง บุคลากร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ อาวุธยุทโธปกรณ์ ยานพาหนะและการดำเนินการอื่นใด ตามที่กรมสอบสวนคดีพิเศษร้องขอ

3. บทลงโทษ

3.1 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ได้มาเนื่องจากการดำเนินการตามพระราชบัญญัติ การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 25 โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือ มีอำนาจตามกฎหมายหรือ ตามคำสั่งศาล

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 3 ปี ถึง 5 ปีหรือปรับตั้งแต่ 60,000 บาท ถึง 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

3.2 ถ้าเป็นพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ เจ้าหน้าที่คดีพิเศษ พนักงานอัยการที่เข้าร่วม สอบสวนหรือเข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่หรือผู้เข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่กับกรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทำผิดตาม ข้อ 3.1 ข้างต้น ต้องระวางโทษเป็น 3 เท่า ของโทษที่กำหนดไว้

3.3 การปฏิบัติหน้าที่นอกเหนือวัตถุประสงค์ในการสืบสวนสอบสวนตาม พระราชบัญญัตินี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์อันมิชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ถ้าเป็นการกระทำความผิด อาญา ให้ระวางโทษเป็น 2 เท่าของโทษที่กำหนดไว้

3.4 ผู้ใดไม่ให้ความสะดวก หรือไม่ให้อภัยคำหรือไม่ส่งบัญชีเอกสารหรือหลักฐานใด แก่พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ตามที่กำหนดไว้ จะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ